Y Grŵp Trawsbleidiol ar Dwristiaeth

Cofnodion y cyfarfod

Dyddiad: 14/02/17

Lleoliad: Ystafell Gynadledda C

Yn bresennol:

Enw	Teitl
Suzy Davies AC	Cadeirydd y Grŵp Trawsbleidiol ar Dwristiaeth
Eluned Morgan AC	
Russell George AC	
Huw Irranca-Davies AC	
Jacqueline Janssen	Cymdeithas Gweithredwyr Hunan Ddarpar Cymru
Jan (John) Meulendijk	Cymdeithas Gweithredwyr Hunan Ddarpar Cymru
David Chapman	Cymdeithas Lletygarwch Prydain
Adrian Barsby	Cynghrair Twristiaeth Cymru
Paul Loveluck	Cynghrair Twristiaeth Cymru
Adrian Greason-Walker	Cynghrair Twristiaeth Cymru
Liz Williams	Twristiaeth Sir Benfro
Merlin Tolley	BH&HPA
Huw Pendleton	BH&HPA
Amanda Davies	Bwrdd Cynghori ar Dwristiaeth Cynghrair Twristiaeth Cymru
Craig Lawton	Ysgrifennydd y Grŵp Trawsbleidiol ar Dwristiaeth
Mark Isherwood AC	
Peter Cole	UTB

Ymddiheuriadau:

Enw	Teitl
Neil McEvoy AC	
Neil Hamilton AC	
Adam Price AC	

Crynodeb o'r cyfarfod:

Gwnaed diwygiadau i'r cofnodion blaenorol fel a ganlyn:

Yn y flwyddyn 2000, roedd ardrethi busnes yn tua £2,000 ~~am bob £100,000 o drosiant~~

Yn 2005, fe'i cynyddwyd i £7,500

Yn 2010, fe'i cynyddwyd ~~eto~~ i £13,000

~~Mae rhai busnesau wedi gweld eu hunain yn gorfod mynd i'r llys bob pum mlynedd er mwyn herio penderfyniad Asiantaeth y Swyddfa Brisio. Mewn sawl achos, maent wedi llwyddo.~~

Mae rhai busnesau bellach yn gweld y bydd yn rhaid iddynt fynd i'r llys eto (sef dwywaith mewn pum mlynedd). Nid yw llawer o fusnesau yn llwyddo i gael gostyngiad ystyrlon - mae'r nifer hwnnw mewn gwirionedd yn eithaf bach. Roedd llwyddiant dyfarniad Rosemoor (ni ein hunain) yn eithriad: un sy'n dangos y gall Asiantaeth y Swyddfa Brisio fynd o'i le mewn ffordd fawr, a bod hynny'n digwydd.

Cynghorodd DC o Gymdeithas Lletygarwch Prydain fod y busnes y cyfeiriodd ato fel astudiaeth achos yn fusnes yn Llandeilo, nid busnes yn Llandudno

Roedd busnesau wedi gweld cynnydd cymaint ag y canlynol: £25,500 i £28,250 a £16,500 i £25,000

Rhoddodd SD y wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau am yr ymateb gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio o ran y fformiwla ardrethi busnes yn ogystal â'r diweddaraf o Gofnod y Trafodion y Cynulliad o ran polisi ardrethi busnes gan Lywodraeth Cymru. (Mae'r ddau ynghlwm er mwyn cyfeirio atynt).

Nododd DC y bydd yn fuan yn cael cyfarfod gydag Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a bydd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf yn dilyn hyn.

Gofynnodd EM a yw'r ardrethi busnes wedi effeithio ar rai sectorau twristiaeth fwy nag eraill.

Cafwyd trafodaeth yn dilyn hyn o ran y cyfleusterau sydd ar gael mewn busnesau a'r rhai y mae awdurdodau lleol yn eu cyflenwi eu hunain, e.e. gwybodaeth i dwristiaid a thoiledau

Galwyd ar Asiantaeth y Swyddfa Brisio i fynychu cyfarfod y Grŵp Trawsbleidiol i drafod eui fformiwlâu ymhellach a sut y mae'n cyfrifo'r cynnydd mewn ardrethi busnes

Gofynnodd SD a oedd yr Asiantaeth wedi bod i unrhyw un o gyfarfodydd Pwyllgorau'r Cynulliad i roi tystiolaeth.

Dywedodd RG efallai bod yr Asiantaeth wedi mynychu cyfarfod Pwyllgor yr Economi. Wedi cadarnhau ers hynny nad yw wedi mynychu.

Mae Asiantaeth y Swyddfa Brisio wedi rhoi tystiolaeth o'r blaen yng Nghyngor Sir Penfro.

Awgrymodd HID fod enghreifftiau cymysg iawn o brofiadau da a drwg i fusnesau.

Dywedodd LW ei bod yn cynghori na allai'r Asiantaeth ymdrin ag apeliadau neu gymorth i ddarparu gwybodaeth tan 1 Ebrill 2017.

Penderfynwyd: Unwaith eto i wthio am gynrychiolydd o'r Asiantaeth i fynychu un o gyfarfodydd y Grŵp Trawsbleidiol i drafod y broses a'r penderfyniadau gyda'r aelodau.

Rhoddodd PL y wybodaeth ddiweddaraf i aelodau'r Grŵp Trawsbleidiol ar waith Cynghrair Twristiaeth Cymru o ran gadael yr Undeb Ewropeaidd. Ar hyn o bryd mae'n ymgynghori â'r aelodau mewn perthynas â hyn ac yn edrych ar y cyfleoedd a'r heriau a ddaw yn ei sgil.

Nodi bod angen i Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU fabwysiadu'r polisïau cywir i hyn fod yn llwyddiant a bod angen iddynt ystyried pa lefelau o ymyrraeth a chefnogaeth sydd eu hangen a'r hyn fydd yn arwain at y canlyniadau gorau.

Nodi nifer o feysydd allweddol:

1. Mae angen fframwaith datblygu strategol erbyn 2020
2. Cefnogaeth ar gyfer mwy o fuddsoddiad cyfalaf a gwelliannau
3. Cyllideb marchnata mwy ystyrlon ar gyfer twristiaeth yng Nghymru. Mae gan yr Alban £55 miliwn eleni. Mae angen tua £25 miliwn ar Gymru

   Ar hyn o bryd mae gan Gymru £10 miliwn ar gyfer twristiaeth a £4 miliwn arall ar gyfer digwyddiadau.

   I ychwanegu ymhellach at gymariaethau, mae gan yr Alban tua 1,000 o bobl yn gweithio ar brosiectau polisi twristiaeth hefyd.

4. Polisi ar drethiant a fydd yn annog y diwydiant twristiaeth, yn ymwneud â TAW ac ardrethi. Hoffai Cynghrair Twristiaeth Cymru weld

hyn yn cael ei wneud ar y cyd â Llywodraeth y DU yn hytrach na threthi pellach yn cael eu gweinyddu gan Lywodraeth Cymru.

5. Polisi i wella sgiliau a sicrhau bod gwladolion yr UE yn aros. Mae angen pont rhwng Addysg Bellach ac Addysg Uwch

6. Mwy o waith ar seilwaith twristiaeth allweddol, megis band eang ac arwyddion.

Cafwyd trafodaeth wedi hynny am rôl prentisiaethau, sgiliau, hyfforddiant, sut y caiff swyddi a rolau lletygarwch a thwristiaeth eu gweld gan bobl ifanc a phobl sy'n chwilio am waith, yn ogystal â chan gyflogwyr.

Cytunwyd fod angen cael mwy o gyswllt rhwng cyrsiau a addysgir mewn ysgolion, colegau a phrifysgolion a pha rolau sydd ar gael yn y gweithle ac y mae cyflogwyr yn gobeithio eu llenwi. Daw hyn yn rhannol yn sgil mwy o ymgysylltiad rhwng cyflogwyr y sector a cholegau, prifysgolion, a Llywodraeth Cymru.

Mae hefyd angen gwella'r canfyddiad o swyddi yn y sector twristiaeth a lletygarwch.

Cytunwyd fod cyfle i Gymru arwain y ffordd mewn polisi ar sgiliau a hyfforddiant o ran twristiaeth.

Ychwanegodd AGW fod angen gwneud mwy o waith ymchwil i hyn fel bod gwybodaeth a data ystyrlon ar gael.

Ychwanegodd HID y byddai'n anodd cael cytundeb rhwng holl sectorau a rhanbarthau y DU a Chymru o ran ffigurau ymfudo oherwydd profiadau gwahanol.

Ychwanegodd SD fod David Jones AS, y Gweinidog dros Adael yr UE, wedi rhoi tystiolaeth i Bwyllgor y Cynulliad yn ddiweddar a chadarnhaodd y dylai gwladolion yr UE allu aros.

Cytunwyd fod trafodaeth gyda cholegau, hyfforddwyr a darparwyr sgiliau, a Llywodraeth Cymru yn allweddol i symud y drafodaeth yn ei blaen a chael eglurder o ran polisi prentisiaethau a hyfforddiant.

Penderfynwyd: Cysylltu â Julie James AC, Gweinidog dros Sgiliau Llywodraeth Cymru, i ofyn iddi fynychu un o gyfarfodydd y Grŵp Trawsbleidiol.

Yn dilyn hyn, hefyd yn cysylltu â grwpiau fel Colegau Cymru, y Ffederasiwn Busnesau Bach, Pobl yn Gyntaf, a'r Arsyllfa Sgiliau i drafod hyfforddiant a phrentisiaethau mewn perthynas â thwristiaeth a lletygarwch.

Atgoffodd PL y Grŵp Trawsbleidiol fod twristiaeth yn bwysig i ac o ganlyniad i faterion a diwydiannau eraill hefyd. Wedi rhoi enghraifft o sut y rhoddodd Cynghrair Twristiaeth Cymru dystiolaeth i'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig ynghylch sut y gall polisïau sy'n ymwneud â hyn effeithio ar dwristiaeth.

Cytunodd y Grŵp Trawsbleidiol y byddai'n gwneud fel a ganlyn:

Ysgrifennu at Asiantaeth y Swyddfa Brisio yn gofyn am gynrychiolydd o'r Asiantaeth i fynychu un o gyfarfodydd y Grŵp Trawsbleidiol i drafod y broses a'r penderfyniadau gyda'r aelodau.

Gwahodd Gweinidog dros Sgiliau Llywodraeth Cymru i fynychu a thrafod amcanion a pholisi sgiliau a hyfforddiant yn ogystal ag ymgysylltu â busnesau, mewn twristiaeth a lletygarwch yn benodol.

Ysgrifennu hefyd at grwpiau fel Colegau Cymru, y Ffederasiwn Busnesau Bach, Pobl yn Gyntaf, a'r Arsyllfa Sgiliau i drafod yr un mater.